

οί τρεις εις τὸ σπίτι τοῦ Τοῦτοῦ. Ὁ Νίκος ἐφοροῦσε τὰ ναυτικά του, ἀλλὰ, ἐπειδὴ ἐπῆγγαινε νὰ τὸν ζωγραφίσουν, ἐπῆρε κ' ἐφόρεσε κ' ἕνα παλιὸ φηλὸ καπέλλο τοῦ μπαμπᾶ, τὰ χρυσὰ γυαλιά και τὴν μεγάλη ομπρέλλα τοῦ παπποῦ, και τὲς γκέττες, ποῦ ἔβαζε κ' ἐπῆγγαινε στὸ κυνήγι ὁ Γιάγκος, ὁ φοιτητὴς ἀδελφός του...

— Τόκ! τόκ! μέσα εἶνε ὁ κύριος ζωγράφος;

— Μάλιστα, κύριε.

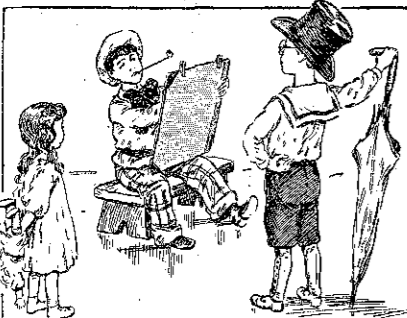
Ἡ πόρτα ἀνοίγει, και παρουσιάζεται ὁ ἴδιος ὁ Τοῦτός, με τὴν παλέτταν, τὰ πινέλλα και τὸ ραβδί του.

Τι ὄραϊός ποῦ εἶνε!

«Εἶσθε σὲς ὁ κύριος ζωγράφος;» (Σελ. 188)

Ἡ Ζαῖρα ἀνοίγει σὸν χάσας τὸ στόμα της, καθὼς τὸν βλέπει. Διότι ὁ κύριος ζωγράφος φορεῖ μιὰ παλιὰ τραγιάσκα τῆς ἀδελφῆς του, ἕναν καλλιτεχνικώτατον λαίμοδέτην, κ' ἕνα φα-

«Ὁ ζωγράφος ἀρχίζει τὸ ἔργον του.» (Σελ. 188)

νελλένιο πλατὺ πανταλόνι τοῦ μπαμπᾶ, ὅπου κολυμπᾶ ὄλος μέσα. Ἐχει και μιὰ ἄδεια πίπα στὸ στόμα! Τέλειος καλλιτέχνης! Εἶνε ἀλήθεια πὼς μυρίζεται ἢ πίπα καπνός, ποῦ τοῦ κάθεσται λίγο στὸ λαιμό, ἀλλὰ... ἐμπρός στα κάλλη, τί εἶνε ὁ πόνοος!

Και τί σοβαρὸς ποῦ εἶνε! Κάνει πὼς δὲν τὸς γνωρίζεις...

— Εἶσθε σὲς ὁ κύριος ζωγράφος; — ἐρωτᾷ ὁ Νίκος, πὺ πολὺ σοβαρὸς αὐτός.

— Μάλιστα, κύριε. Ἐπιθυμεῖτε νὰ νὰ σὰς ζωγραφίσω; Ὅριστέ, ἀπ' ἐδῶ, παρακαλῶ.

Και ὁ κύριος ζωγράφος ἀρπάζει

εὐθὺς τὸ τελλάρο ὅπου εἶχε στερεωμένο ἕνα μεγάλο κομμάτι χαρτὶ τῆς ἰχθυογραφίας.

Ὁ Νίκος παίρνει ἀμέσως μιὰν ἡρωϊκὴν πόζαν. Ἀκκουμπᾷ τὴν ομπρέλλαν κάτω, τὸ ἕνα χέρι ἐπάνω εἰς τὴν ομπρέλλαν και τὸ ἄλλο εἰς τὴν μέσην του.

Ὁ ζωγράφος ἀρχίζει τὸ ἔργον του, και ἡ Ζαῖρα τόσον τὸν θαυμάζει, ὥστε λημονεῖ και κρατεῖ ἀνάποδα τὴν καί- μῆνην τὴν Παλμύραν...

(Ἐπειτα συνέχεια) Η ΚΥΡΙΑ ΜΑΘΡΑ

ΜΑΘΗΜΑ ΚΑΙ ΜΑΘΗΜΑ

— Μά, τόσο κουτὴ εἶσαι, καίμῃνη Μαργαρώ! ἔλεγε καταθυμωμένη ἡ Εἰρήνη· πᾶνε δεκαπέντε ἡμέρες ποῦ ἰδρώνω και σκοτώνομαι γιὰ νὰ σοῦ μάθω τὸν πίνακα τοῦ πολλαπλασιασμοῦ, κ' ἐσὺ οὔτε τρεῖς ἀριθμοὺς δὲν ἔμαθες σωστά. Ἐπίτηδες τὸ κάνεις;

— Ὁχι, κυρία Εἰρήνη, δὲν τὸ κάνω ἐπίτηδες... Προσέχω πολὺ ἐγὼ εἰς ὅ, τι μοῦ λῆτε.

— Ἀπ' ἐναντίας! δὲν προσέχεις διόλου! Ἄν ἐπρόσεχες, θὰ ἐμάθαινες καλύτερα τὸ μάθημα ποῦ σοῦ κάνω, κ' ἐγὼ δὲν θὰ ἔχανα ἄδικα τὸν καιρὸ μου. Ἀρχίζω νὰ μετανοιῶνω, ποῦ σοῦ εἶπα νὰ ἔρχεσαι γιὰ νὰ σοῦ μάθω ἀριθμητικὴν...

— Ὡ! ὄχι, κυρία Εἰρήνη, μὴ με διώξετε ἔτσι! — ἐφώναζε ἡ μικρούλα Μαργαρώ, και τὴν ἐπῆραν τὰ δάκρυα... Νὰ ξέρατε τί χαρὰ θὰ πάρη ὁ πατέρας μου, ἀμὰ δὴ πὼς ἔμαθα και κάνω λογαριασμοὺς!

Ἡ Εἰρήνη ἦτο ἐτοιμὴ ν' ἀπαντήσῃ με ἀπότομον τρόπον εἰς τὴν μαθητρίαν της, ὅταν εἶδε τὴν μητέρα της, ποῦ ἦτο ἐκεῖ και ἤκουσε. Ἐκοκκίνισε και ἐκρατήθη...

— Μαργαρώ, παιδί μου, εἶπεν ἡ μητέρα τῆς Εἰρήνης, πῆγγαινε σπῖτι σὰς και τὴν ὥρα ποῦ θὰ κάνης τὲς δουλειές σου, νὰ συλλογιζέσαι τὸ μάθημά σου και αὔριο, θὰ τὸ καταλάβης καλλίτερα.

Ὅταν ἡ μαθητριά της ἐφυγε, ἡ ἑρασιτέχνις δασκάλισσα ἠθέλησε νὰ δικαιολογηθῇ πρὸς τὴν μητέρα της.

— Ἄ! κόρη μου, τῆς ἀπήντησεν αὐτὴ, μόνον με τὴν ὑπομονὴν και με τὸν καλὸν τρόπον θὰ ἠμπορέσης νὰ διδάξης τὸν πολλαπλασιασμὸν εἰς αὐτὸ τὸ κορίτσι. Δὲν βλέπω τὸν λόγον διατί νὰ ἐξάπτῃσαι και νὰ τὸ μαλλώνης ἔτσι.

— Μά, ἐπὶ τέλους, μητέρα μου, χάνει κανεῖς τὴν ὑπομονή του· σάν νὰ τὸ κάνη ἐπίτηδες αὐτὴ ἡ Μαργαρώ! Δεκαπέντε μέρες τώρα τῆς λέγω και τῆς ξαναλέγω, ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἕως τὸ τέλος, τὸν Πυθαγόρειον πίνακα, και αὐτὴ

ἀκόμα δὲν ἔμαθε παρακάτω ἀπὸ «3 ἐπὶ 3 κάμουν 9». Μπορεῖ κανεῖς νὰ μὴ θυμώσῃ και νὰ μὴ μαλλώσῃ;

Ἡ μητέρα ἐκύτταξε καλὰ τὴν Εἰρήνην και ἀπεμακρόνητο χωρὶς νὰ εἰπῇ τίποτε. Καὶ ἡ Εἰρήνη ἐνόμισεν ὅτι ἡ μήτερα ἀνεγνώρισε τὸ δικαίον της...

Ἐκεῖνο τὸ ἴδιον βράδυ, ἡ Εἰρήνη με τὴν μητέρα της ἐπῆγγαινε περίπατον, εἰς τὸ χωριὸ ποῦ ἔμεναν. Ἐπερνοῦσαν και ἀπὸ τὸ σπῖτι τῆς κυρᾶ-Καλῆς, τῆς γιαιγιάς τῆς Μαργαρώς. Καὶ εἶδαν τὴν καλὴν γρηουλά, μαζί με τὴν ἐγγονὴν της, ποῦ ἐκοπάνιζαν λινάρι.

Ἄμα εἶδαν τὲς δύο «κυρίες» — ἄφῃσαν ἡ καθῆρία τὸν κόπανόν της, κ' ἔτρεξαν νὰ τὰς παρακαλέσουν νὰ ἔλθουν και νὰ ξεκουραστοῦν λιγάκι εἰς τὸ φτωχικό των. Ἡ μητέρα τῆς Εἰρήνης ἐδέχθη τὴν καρέκλαν ποῦ τῆς ἔφεραν, κ' ἐκάθησε ἀπ' ἔξω, εἰς τὴν δροσιάν, ἐνῶ ἡ Εἰρήνη ἔλεγεν εἰς τὴν μαθητρίαν της.

— Μαργαρώ, δῶσέ μου κ' ἔμένα νὰ κοπανίσω λίγο· μοῦ φαίνεται πὼς δὲν εἶνε δύσκολο πράγμα.

— Ὡ! εἶνε πολὺ εὐκόλο τὸ κοπανίσμα· τὰ χέρια σας ὅμως, κυρία Εἰρήνη, ποῦ εἶνε τόσο μικρούλικο και ἄσπρα, δὲν μοῦ φαίνεται πὼς θὰ μπορέσουν νὰ κρατήσουν τὸν κόπανο.

— Καὶ πὼς τὸν σηκώνεις ἐσὺ, ποῦ εἶσαι μικρότερη μου; ἐσὺ εἶσαι ἕνδεκα ἐτῶν κ' ἐγὼ δεκατριῶν, κ' εἶμαι και πὺ δυνατό ἑγὼ!

Ἐβγάλε τὸ καπέλλο και τὴν μπερτίτσα της ἡ Εἰρήνη, ἐπιασε ἕνα χερσόβολο λινάρι με τὸ ἕνα χέρι και τὸν κόπανο με τὸ ἄλλο· και ὕστερα εἶδε τί ἔκαμνε ἡ κυρᾶ-Καλή, και ἠθέλησε νὰ τὴν μιμηθῇ. Ἀλλὰ μόλις ἔδωκε δύο ἢ τρεῖς κτύπους εἰς τὰ σκληρὰ στελεχῆ τοῦ λινarioῦ, και ἀμέσως ἐστάθη λαχανιασμένη. Εἶδεν ὅτι αὐτὴ ἡ ἐργασία ἦτο πολὺ βαρειά διὰ τὰ χεράκια της. Ὁ ἐγωῖσμός της ὅμως τὴν ἔκαμε νὰ ἐξακολουθήσῃ, και με πολὺν κόπον ἀπετελείωσε τὸ κοπάνισμα εἰς τὸ ὀλίγον λινάρι ποῦ ἐκρατοῦσε. Καὶ τότε ἔπεσεν, ἐξαντλημένη ἀπὸ τὴν κούρασιν, εἰς μιὰν καρέκλαν.

— Εἶδατε; εἶπε γελαστὴ ἡ καλὴ γρηουλά. Δὲν εἶνε χειροτέχνημα τὸ κοπάνισμα τοῦ λινarioῦ!

— Πὼς ὅμως τὸ κοπανίζει ἡ Μαργαρώ, ποῦ δὲν εἶνε τόσο δυνατό σάν ἐμένα;

— Ἄ! μά, ξέρετε, ἐγὼ τὴν ἔμαθα. Εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἔδωσα δυὸ-τρία μοναχὰ κλωνία νὰ κοπανίσῃ, γιὰ νὰ μὴν κουραστῇ πολὺ, σιγὰ-σιγὰ τὴν βλῆπε τὴν δύσιν, και τώρα, εἰς τὴν θέλετε πὼς ἐσουνήθησε και εἶνε σάν κ' ἐμένα καλὴ τεχνίτρα... Και ἔπειτα, καλὴ μου κυρία, οἱ πτωχοὶ σάν ἐμάς εἶνε ὑπο-

χρεωμένοι νὰ γυμνάζουν ἀπὸ μικροὶ τὰ χέρια των στὲς χονδροδουλίες, γιὰ νὰ μποροῦν νὰ βγάζουν τὸ φωμί τους. Ἡ Μαργαρώ, ἂν και πὺ ἀδύνατη ἀπὸ σὰς, κάμνει ἀπὸ τώρα πολλὰ πράγματα, ποῦ ἐσεῖς ποτὲ δὲν θὰ μπορέσετε νὰ κάμετε...

Ὅταν ἀνεχώρησαν ἀπὸ τῆς κυρᾶ-Καλῆς, ἡ μητέρα τῆς Εἰρήνης ἐγόρισε και εἶπε εἰς τὴν κόρη της:

— Ἐνοεῖς τώρα, Εἰρήνη, γιὰτί αὐτὸ τὸ κορίτσι δὲν μαθαίνει τὸν πίνακα τοῦ πολλαπλασιασμοῦ ὅσον εὐκόλο τὸν ἔμαθες ἐσὺ;

— Ὁχι, καλὴ μου μητέρα...

— Γιὰτί δὲν ἠμπορεῖς κ' ἐσὺ νὰ κοπανίζης τὸ λινάρι ὅπως αὐτὴ;

— Διότι δὲν εἶνε τὰ χέρια μου γυμνασμένα σάν τὰ δικά της.

— Λοιπὸν, κόρη μου, και ἡ Μαργαρώ δὲν ἔχει τὸ μυαλό της γυμνασμένο ὅπως ἐσὺ, και γι' αὐτὸ δυσκολεύεται νὰ μάθῃ αὐτὸ ποῦ σοῦ φαίνεται εὐκόλο ἐμένα.

— Ἐχετε δίκαιον, μητέρα, δὲν τὸ εἶχα συλλογισθῇ.

— Φαντάσου λοιπὸν νὰ φαίνεται τώρα και στὴν Μαργαρώ ἄξιον ἀπορίας πὼς ἕνα κορίτσι μεγαλύτερο της και δυνατό ὅπως ἐσὺ, δὲν ἠμπορεῖ νὰ κάμῃ οὔτε πέντε λεπτὰ τὴν ἐργασίαν, ποῦ αὐτὴ κάμνει ὥρες και ὥρες! Καί...

— Μαντεύω τί θέλετε νὰ πῆτε, καλὴ μου μητέρα· εὐρίσκετε παράλογον ποῦ τὴν μαλλώνω ἐγὼ, διότι δὲν καταλαβαίνει τὸ μάθημα, ὅπως ἂν μ' ἐμάλλωνε κ' αὐτὴ, διότι ἐγὼ δὲν κοπανίζω καλὰ τὸ λινάρι.

— Ἀκριβῶς, κόρη μου. Νὰ μιμηθῆς λοιπὸν κ' ἐσὺ τὴν κυρᾶ-Καλή· νὰ βάζης τῆς Μαργαρώς ὀλίγον μάθημα εἰς τὴν ἀρχὴν, και σιγὰ-σιγὰ, με τὴν προσοχὴν και με τὴν φροντίδα, ποῦ θὰ καταβάλης, θὰ τῆς μάθης πολλὰ πράγματα...

ANNA ΠΥΡΓΩΤΟΥ

Η ΦΑΝΤΑΣΜΕΝΗ

(ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ ΕΜΙΛΕ ΡΕΧΗ)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'. (Συνέχεια)

Φόβος ἐκυρίευσεν τὴν Ἀνδρέαν. Ἀνεσηκώθη ὀλίγον, και με τὸν ἀγκῶνα στηριγμένον κάτω, με τὴν κεφαλὴν της στηριγμένην εἰς τὸ χέρι της, ἐπρόσεξε ν' ἀκούσῃ, γεμάτη ἀγωνίαν.

«Θὰ εἶνε τίποτε ζητιάνοι βέβαιοι» ἐσκέφθη, και τὴν ἐπιασε ῥῆγος ἀπὸ τὴν ἀηδίαν με τὴν ἰδέαν ὅτι τὴν ὥραν εἶχεν ἀναπαυθῆ ἴδιπλα εἰς ἐκείνους τοὺς ἀνθρώπους.

Τώρα πλέον δὲν ὠμιλοῦσαν ἡ Ἀνδρέα ὅμως τοὺς ἤκουσε νὰ σιγοπατοῦν εἰς τὰ χόρτα, ὀλίγα βήματα μακρύτερα, κ'

ἐφαντάσθη ὅτι ἔκαμναν τὰς ἐτοιμασίας των διὰ νὰ φύγουν.

Ἄν εἶχε μυαλό, ἔπρεπε νὰ θέσῃ τὸ ταχύτερον μεταξὺ της και αὐτῶν των παλιανθρώπων τὸ μικρὸν διάστημα, ποῦ τὴν ἐχώριζεν ἀπὸ τὸν δρόμον, ὅπου, ἐπειδὴ ἦσαν πλησίον αἱ κατοικίαι, κανεῖς δὲν θὰ ἐτολμοῦσε νὰ τὴν ἐνοχλήσῃ. Δυστυχῶς, ἐφαντάσθη ὅτι καλλίτερα θὰ ἔκαμνεν, ἂν ἔμενεν εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν με τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ ἔμενεν ἀπαρτήρητος.

Ἐκάθησε λοιπὸν ἐκεῖ, χωρὶς νὰ κινηθῇ, κ' ἐκρατοῦσε τὴν ἀναπνοὴν της, ἀνυπομονοῦσα πότε νὰ τοὺς ἰδῇ νὰ φεύγουν ἀπὸ ἐκείνην τὴν θέσιν, διὰ νὰ φύγῃ και αὐτὴ... Ἐξάφνα ἀνεσηκώθησεν ὁ ἕνας ἀπὸ αὐτοὺς τὸν ἀνθρώπων δὲν εἶχεν εἰπῇ εἰς τὸν ἄλλον προτῆτερα ὅτι ἡ ὥρα ἦτο πέντε παρασμένες; Ὡ! Θεεῖ μου! ἂν ἦτο ἀλήθεια! Ἄν εἶχε φύγῃ τὸ τραῖνο, ποῦ ἐπρόκειτο νὰ πάρῃ!

Τὴν στιγμὴν ποῦ ἔκαμνε νὰ βγάλῃ τὸ ὄρολόγι της διὰ νὰ βεβαιωθῇ τί ὥρα ἦτο, ἐνόμισεν, ὅτι ἤκουσε κάποιον ἑλαφρὸν κρότον. Τὸ ἐνοστικτὸν τὴν παρῆλθεν νὰ σταματήσῃ τὴν κίνησιν ποῦ εἶχεν ἀρχίσῃ, και νὰ στρέψῃ νὰ ἰδῇ.

Μία γυναῖκα ἦτο ἐκεῖ, ἐμπρός της, και τὴν ἐκύτταζε καλὰ-καλὰ μ' ἕνα βλέμμα πονηρὸν, ὑποφύλον, σχεδὸν θηριώδες. Ἐφοροῦσεν, ὅπως ὅλες σχεδὸν αἱ Ἀτσιγγάνες, μιὰν φοῦσταν ἀπὸ ταῖτι κλαδωτό, καταξεφτυσμένην και καταλερωμένην ἀπὸ λάσπην, και ἕνα σαλάκι ἀπὸ

κόκκινο μαλλί, σταυρωτὰ δεμένο εἰς τοὺς ὄμους της· εἰς τὸ κεφάλι της εἶχε ἕνα μανδύλι με κόκκινα και μαῦρα τετράγωνα, δεμένο κάτω ἀπὸ τὸ σαγόνι της, και εἰς τὰ πόδια της ἕνα εἶδος τσαρούγια με μαβιά λουριά, τυλιγμένα ἐπάνω ἀπὸ τοὺς ἀστραγάλους της. Ἦτο ὑψηλὴ και ἰσχνή, εἶχε τὸ πρόσωπον μεγαλόφυλον και ἡλιοκαμμένον, και μεγάλοι χάλκινοι κρῖκοι ἦσαν κρεμασμένοι εἰς τὰ αὐτιά της, τὰ μισοκρυμμένα ἀπὸ τὰ μαλλιά της τὰ μαῦρα «σάν τοῦ κοράκου τὸ φτερό».

Ἦτο ἄρα γε ἀληθινή Ἀτσιγγάνα; Ἡ Ἀνδρέα ἀμφέβαλλε. Τὴν εἶχεν ἀκούσῃ νὰ ὀμιλῇ γαλλικά, με προφορὰν πολὺ ξενικὴν, ὀμολογουμένως, ἐγνώριζε δὲ ὅτι αὐτοὶ οἱ νομάδες ὀμιλοῦν μεταξὺ

των μιὰν γλώσσαν, τὴν ὁποίαν μόνοι αὐτοὶ γνωρίζουν και ἡ ὁποία εἶνε ἐντελῶς ἀκατάληπτος εἰς τοὺς βεβήλους. Ἐγνώριζεν ἐπίσης ὅτι δὲν ὀπισθοχωροῦν ποτὲ, ἀμὰ τοὺς τύχη ευκαιρία νὰ κάμουν καμμίαν κακὴν πράξιν, και εἶνε βέβαιοι ὅπως ἐδῆποτε ὅτι θὰ τὴν κάμουν χωρὶς νὰ τιμωρηθοῦν. Ἴσως νὰ ἦσαν και μερικοὶ ἀπὸ αὐτοὺς καλοὶ ἀνθρώποι. Συχνὰ, εἰς τὰς πόλεις και τὰ χωριά, ἢ εἰς τοὺς ἐξοχικοὺς δρόμους, ἡ Ἀνδρέα εἶχε συναντήσῃ Ἀτσιγγάνες ποῦ ἐπαιζαν τὸ ὄργανεττο διὰ νὰ μαζεύουν πεντάρες ἢ ἔλεγαν τὴν μοῖραν· τὰς εἶχε μάλιστα ἐλεήσει και αὐτὴ κάποτε, και τὰς εἶχεν ἰδῇ πάντοτε ταπεινὰς και πολὺ περιποιητικὰς. Ἀλλὰ τότε αὐτὴ ἦτο με τὸ ἀμάξι της και με συντροφίαν· ποτὲ δὲν εἶχε εὐρεθῆ με τέτοιους ζητιάνους, ὀλομόναχην στὰ χωράφια, μακρὰν ἀπὸ κάθε προστασίαν και κάθε βοήθειαν, ὅπως αὐτὴν τὴν στιγμὴν, και αὐτὸ διὰ τὸν κύριον

«Ἐχῶθη ἐπάνω της, και τῆς τὸ ἀρπαξε...» (Σελ. 190, στ. α'.)

λόγον ὅτι ἕως τότε ποτὲ δὲν εἶχε κάμῃ αὐτὸ τὸ τόλμημα. Δι' αὐτὸ τὸ ῥῆγος τοῦ φόβου ἔτρεξεν εἰς τὰς φλέβας της, ἀμὰ ἤκουσε τὸν κρότον. Ἐφύσε τὴν κεφαλὴν και συνηντήθησεν τὰ μάτια της με τὰ μαῦρα και θρασεῖα μάτια τῆς Ἀτσιγγάνας...

Ἡ ἑξήν, ἀφοῦ πρῶτα ἐκύτταξε καλὰ-καλὰ τὴν Ἀνδρέαν, ἐπῆγε κ' ἐφίλησε μερικὰς λέξεις εἰς τὸν σύντροφόν της, ποῦ ἔμενεν ἀκόμη κρυμμένος ὀπίσω ἀπὸ τὴν θημωνίαν· ἔπειτα ἐπέστρεψε πάλιν:

— Τί ὥρα εἶνε, μικρούλά μου; ἤρωτησε τὴν Ἀνδρέαν με τόνον, ὁ ὁποῖός ἐπρόδιδε περισσότεραν αὐθάδειαν παρὰ εὐγένειαν τρόπων.

Ἡ καίμῃνη ἡ Ἀνδρέα ἐξεκούμῳσε

